

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/31693>

Please be advised that this information was generated on 2017-12-13 and may be subject to change.

NJB 2007, 1396, Twintig vrolijke vragen

Vindplaats:	NJB 2007, 1396	Bijgewerkt tot:	13-07-2007
Auteur:	C.A.J.M. Kortmann ^[1]		

Twintig vrolijke vragen

NJB 2007, 1243, p. 1448

Een kleine methodologie naar aanleiding van 'Rechtswetenschappelijke artikelen. Naar criteria voor methodologische verantwoording' in NJB 2007, 1243, p. 1448 e.v

Als er bijna veertig jaar in duisternis is gezwoged, en plots verschijnt het licht, uit Tilburg, is dat een wonder. Eindelijk is duidelijk hoe het wetenschappelijk of rechtswetenschappelijk moet. Het is feest, maar als zo vaak slaat daarna de twijfel toe. Er rijzen ondanks alle licht weer vragen. Hier volgen er enige. Zij volgen globaal de gang van genoemd artikel.

- 1 Is het wetenschappelijk nodig en verantwoord om vier bladzijden te vol te pennen voordat de probleemstelling wordt geformuleerd (p. 1451)?
- 2 Vloeien de drie criteria voort uit de vraag wat men wil onderzoeken en *waarom* (p. 1451); waar blijft in het artikel de 'waaromvraag'?
- 3 Waaruit blijkt dat de drie criteria algemeen methodologisch geaccepteerd zijn (p. 1451)?
- 4 Is verwijzing daarvoor naar twee commissies, die overigens maar twee van die criteria *bepreiten*, voldoende (p. 1451)?
- 5 Als er meer dan drie algemeen geaccepteerde methodologische criteria zijn, waarom zijn deze niet beter of belangrijker dan die welke de auteurs opvoeren (p. 1451)?
- 6 Is verwijzing naar *sociaalwetenschappelijke* geschriften (noot 13) wetenschappelijk verantwoord om aan te tonen dat er meer dan drie *algemeen* geaccepteerde methodologische criteria zijn?
- 7 Waarom vloeit het derde criterium *logisch* uit de twee eerdere voort?
- 8 Worden in paragraaf 5 van het stuk de criteria alleen nader afgebakend en geoperationaliseerd of worden er 'stiekem' nieuwe criteria ingevoerd? Voor de ongeduldigen en nieuwsgierigen: het antwoord luidt ja, en deze wijze van opereren en operationaliseren is wetenschappelijk gezien een 'vuile truc'.
- 9 Is het voor een wetenschappelijk verantwoord artikel steeds nodig te weten over welke kennis men reeds beschikt (p. 1453) en wie zijn die 'men'?
- 10 Is de eis onder 9 reëel voor een vakgebied waarin nog steeds voornamelijk in de nationale taal wordt gewerkt?
- 11 Kan taalkundig en wetenschappelijk worden gezegd dat 'een vraag uitvoerbaar is' (p. 1453)?
- 12 Wij komen nu bij een zeer belangrijk punt: moet het onderzoek iets nieuws inhouden en moet de 'pretentie van vernieuwing' in de probleemstelling tot uitdrukking komen (p. 1453)? Daarover zijn gemakkelijk twintig aparte vragen te stellen, maar dat is uit het oogpunt van verantwoorde tijdbesteding van scribent en lezer onverantwoord. Daarom slechts een voorbeeld. De probleemstelling luidt: waartoe zijn wij op aarde? Na onderzoek luidt het antwoord: om God te dienen en hiernamaals gelukkig te zijn, dit met bronnenverwijzing. Mag nu een tijdje later niet dezelfde vraag worden gesteld? Het is wel gebeurd en het antwoord luidt nu: om God te dienen en hier en hiernamaals gelukkig te zijn. Eenzelfde vraag, eenzelfde type onderzoek en toch een andere en innovatieve uitkomst. Hoe is het mogelijk?
- 13 Waarom genereren studieboeken geen nieuwe kennis (p. 1454)? (Welke gebruikt men in Tilburg)?
- 14 Hoe zijn vast te stellen de 'objectiviteit, betrouwbaarheid, volledigheid, oorspronkelijkheid en actualiteit van de informatie(bronnen) waarop een onderzoeker zich baseert'? Is een dergelijke controle verricht in het verband van het hier aan de orde zijnde artikel (p. 1455)?

- 15 Hoe is te bepalen en te zien of een bronverwijzing plaatsbepalend, legitimerend of controlerend is (p. 1456, 1459)?
- 16 Wie bepaalt of een bepaalde bronverwijzing legitimerend 'werkt': de auteur, de lezer, NWO of de Minister van OCW?
- 17 Moet een auteur aangeven welke functie een bronverwijzing bij hem heeft (p. 1459)?
- 18 Waarom valt de eis van multidisciplinariteit onder de drie methodologische criteria (p. 1458)?
- 19 Zelfde vraag voor de internationale en rechtsvergelijkende component.
- 20 Menen de auteurs echt dat zij gedaan hebben wat zij op p.1459 schrijven: 'De drie methodologische criteria voor goed wetenschappelijk onderzoek die wij onderzocht hebben ...'? Het antwoord luidt nee. Zij onderzochten iets geheel anders en daarmee lijkt op zijn minst een van de conclusies niet aan het vereiste van een 'consistente presentatie van onderzoeksresultaten en conclusies in het licht van de probleemstelling' te voldoen.

Ik moet me beperken, 'hetgeen ... op zich al een relevante methodologische eis is' aldus de auteurs. Of dat zo is, weet ik niet. Twintig vraagjes naar aanleiding van een artikel in het NJB vind ik voorlopig genoeg. Ik hoop dat velen mij willen bijstaan in mijn methodologische zwarigheden en twijfels. Dan komt het misschien toch nog goed.

Voetnoot

- [1] (hoogleraar staatsrecht Radboud Universiteit Nijmegen)